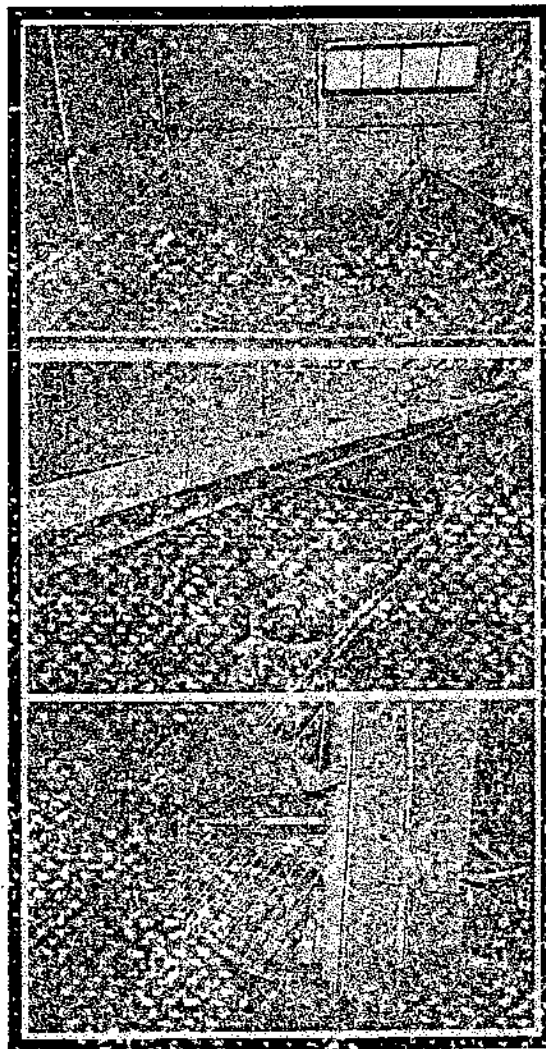

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ
ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΑΝΟΣ

ΠΑΤΡΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2005

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Σπανό Κωσταντίνος, λογιστής, για την καθοδήγηση του στον τρόπο προσέγγισης του θέματος. Επίσης οφείλω να ευχαριστήσω τους: κ. Χαρά Οικονόμου, κτηνίατρο για την παροχή χρήσιμων πληροφοριών και πηγών, τον κ. Ανδρέα Σουβαλιώτη, κρεοπώλη για τις χρήσιμες πληροφορίες που μου παρείχε σχετικά με τη λειτουργία χοιροτροφικών μονάδων, τον κ. Σταύρο Μαλλιώρα, υπεύθυνο πωλήσεων βιομηχανίας παραγωγής ζωοτροφών, την χοιροτροφική μονάδα Στεργίου Α.Ε. στο Αγρίνιο για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το λογιστικό σχέδιο. Ακόμα ευχαριστώ τους κ. κ. Άννα Κουλούρη, μηχανικός Η/Υ, Αλέξη Καραμεσίνη, διακοσμητή και Τότα Καραμεσίνη, αρχιτέκτονα, για την παροχή εξοπλισμού και τη γραμματειακή υποστήριξη.

Τέλος οφείλω να ευχαριστήσω τους γονείς μου για την αμέριστη και ποικιλότροπη συμπαράσταση και την υπομονή τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	4
1.1.	Η ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ ΔΙΕΘΝΩΣ	4
1.2.	Η ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	9
1.3.	ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	12
2.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	13
2.1	2η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	15
2.2	3 ^η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	16
2.3	4 ^η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	17
3.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ.....	21
3.1	ΕΠΙΛΟΓΗ ΓΗΠΕΔΟΥ	21
1)	Θέση	22
2)	Έδαφος	22
3)	Κλίμα	22
4)	Δυνατότητα τροφοδότησης σε πόσιμο νερό και ηλεκτρική ενέργεια	23
5)	Δυνατότητα επέκτασης.....	23
6)	Σεβασμός του τοπίου	23
4.	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	25
5.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ.....	31
5.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΟΙΡΟΥΣ.....	32
5.2	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΟΙΡΩΝ	36
I.	ΚΑΠΡΟΙ	36
II.	ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΙ ΘΗΛΥΚΟΙ ΧΟΙΡΟΙ.....	36
III.	ΧΟΙΡΙΔΙΑ.....	37
IV.	ΑΠΟΓΑΛΑΚΤΙΣΜΕΝΑ ΧΟΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΙ ΠΡΟΣ ΠΑΧΥΝΣΗ	38
5.3	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ- ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΧΟΙΡΩΝ	39
6.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	46
7.	ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ	47
	Υφιστάμενη κατάσταση	50
	Καθορισμός και συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου του Μέτρου "Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις".....	51
	Ενισχυόμενες επενδύσεις	52

8.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΠΗΓΕΣ.....	57
----	--------------------------	----

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

1.1. Η ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ ΔΙΕΘΝΩΣ

Στην εξέλιξη της χοιροτροφίας διακρίνουμε τρεις μεγάλους σταθμούς που είναι στενά συνδεδεμένοι με τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων.

Ο πρώτος είναι η εξημέρωση του αγριόχοιρου, που πραγματοποιήθηκε κατά την 7^η χιλιετηρίδα π.χ. και συμπίπτει με την εγκατάλειψη της νομαδικής ζωής από ορισμένες ομάδες ανθρώπων και τη μόνιμη εγκατάστασή τους. Αντίθετα όμως με το ότι συνέβη με τα άλλα παραγωγικά ζώα, το πρώτο μεγάλο βήμα δεν ακολουθήθηκε—από μία συνεχή βελτίωση—των μεθόδων εκτροφής και του γενότυπου των εξημερωμένων χοίρων. Για χιλιάδες χρόνια οι χοίροι εκτρέφονταν κατά εκτατικό τρόπο. Επειδή μάλιστα η εξημέρωση είχε προκαλέσει μείωση του σωματικού μεγέθους, οι εκτροφείς φρόντιζαν οι εξημερωμένες σύες να έρχονται σε επαφή με αγριόχοιρους, ώστε να γονιμοποιούνται από αυτούς και να γεννούν μεγαλόσωμα χοιρίδια. Η πρακτική αυτή εφαρμοζόταν σε πλατιά κλίμακα ακόμη και τον 18 αιώνα μ.Χ. Μέχρι τότε μεταξύ αγριόχοιρου και εξημερωμένου χοίρου δεν υπήρχαν ουσιαστικές διαφορές. Καμία προσπάθεια συστηματοποίησης της εκτροφής δεν είχε γίνει. Οι χοίροι εκτρέφονταν μεμονωμένα ή σε πολύ μικρές ομάδες, σε ένα ακάθαρτο κλουβί στην αυλή των χωρικών.

Τα πρώτα ζώα εξημερώθηκαν στην Ασία. Στην Ευρώπη δεν έγινε εισαγωγή εξημερωμένων ζώων, αλλά μεθόδων εξημέρωσης και εκτροφής από τη Μ. Ασία και από τους Έλληνες. Σε μεγάλες περιοχές της γης όμως η χοιροτροφία δεν παρουσίασε ανάπτυξη. Αυτό ή γιατί ήταν εύκολη η εκτροφή μηρυκαστικών ή για θρησκευτικούς λόγους. Ακόμα και σήμερα περισσότερο από 600 εκ. άνθρωποι (Μουσουλμάνοι, Ινδουιστές, Εβραίοι) θεωρούν το χοίρο «ακάθαρτο ζώο» και δεν καταναλώνουν χοιρινό

κρέας. Εξ' αιτίας των θρησκευτικών πεποιθήσεων η χοιροτροφία εξαφανίστηκε σχεδόν στην πρόσω Ανατολή, όπου παλιά είχε παρουσιάσει μεγάλη ανάπτυξη.

Ο δεύτερος σταθμός στην εξέλιξη της χοιροτροφίας είναι το τέλος του 18^{ου} αιώνα και οι αρχές του 19^{ου}. Την εποχή αυτή δημιουργούνται στην Αγγλία οι πρώτες σταθεροποιημένες και υψηλής παραγωγικότητας φυλές χοίρων. Τους Άγγλους μιμούνται οι Δανοί και στη συνέχεια οι Ολλανδοί. Στα τέλη του 18^{ου} αιώνα όλες οι ανεπτυγμένες ζωοτεχνικά χώρες έχουν τις «εθνικές φυλές» τους. Από τότε μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα διαδόθηκε και επικράτησε η επιθυμία εκτροφής καθαρόαιμων ζώων. Η χοιροτροφία ασκούνταν σε μικρές οικογενειακού τύπου μονάδες και ως συμπλήρωμα μιας άλλης κύριας κτηνοτροφικής ή γεωργικής παραγωγής.

Κατά την περίοδο αυτή ο χοίρος βγήκε από την ημιάγρια κατάσταση, παρουσίασε μεγάλη βελτίωση, αλλά η εκτροφή του δεν έφτασε ποτέ στην υψηλή εντατικοποίηση. Οι χοίροι των φυλών υψηλής παραγωγικότητας διαφέρουν πολύ από τους αγριόχοιρους. Π.χ. είναι πολύ μεγαλόσωμοι, αυξάνουν πιο γρήγορα, οι σύες είναι περισσότερο πολύτοκες και γαλακτοπαραγωγές, φέρνουν στον απογαλακτισμό 8-9 χοιρίδια ενώ ο αγριόχοιρος μόνο 5 κλπ. Η γρήγορη και πολλαπλή αυτή μεταβολή του γενότυπου, που απαιτεί τουλάχιστον 20 γενιές, ήταν δυνατή χάρη στο μικρό εύρος μεταξύ των διαδοχικών γενεών που παρουσιάζει το είδος. 20 γενιές για το χοίρο δεν είναι ούτε ένας αιώνας.

Ο τρίτος σταθμός είναι πρόσφατος. Παρουσιάστηκε στη δεκαετία του 50. Οι ανάγκες της αγοράς σε κρέας έγιναν μεγάλες και πιεστικές. Το κρέας των μηρυκαστικών δεν μπόρεσε να τις καλύψει. Μεταξύ μηρυκαστικών και πτηνών όμως δεν υπάρχει άλλο κρεοπαραγωγό ζώο εκτός από τον χοίρο. Έτσι η χοιροτροφία έπειτα από χιλιετηρίδες παραδοσιακών μεθόδων εκτροφής, μέσα σε λίγα χρόνια μεταπήδησε στη βιομηχανική παραγωγή. Σήμερα καλύπτει περισσότερο από το 1/3 της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος, ποσοστό που είναι λίγο υψηλότερο από το αντίστοιχο του βοδινού κρέατος.

Οι κύριοι παράγοντες που βοήθησαν την ανάπτυξη της χοιροτροφίας είναι οι ακόλουθοι.

- Οι υψηλές ανάγκες σε κρέας, που ακολούθησαν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου στις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες και την αλματώδη αύξηση του ανθρώπινου πληθυσμού γενικά. Τις ανάγκες αυτές δεν μπόρεσαν να τις καλύψουν τα μηρυκαστικά, επειδή δεν είναι πολύτοκα και το κόστος παραγωγής του κρέατός τους είναι υψηλό. Το χοιρινό κρέας βρήκε την αγορά ελεύθερη. Πρέπει να αναφερθεί πάντως ότι κατέχει ορισμένα χαρακτηριστικά που του επέτρεψαν να καταλάβει άνετα τη θέση που κατέχει σήμερα. Οι καταναλωτές έχουν στραφεί προς τα λεπτόινα, αλλά και νόστιμα κρέατα. Το χοιρινό σε σύγκριση με πολλά βοδινά κρέατα είναι πιο τρυφερό και γενικά πιο νόστιμο από το ορνίθιο. Μπορεί να μαγειρευτεί και να διατεθεί στην αγορά κατά τρόπους που δεν είναι δυνατό για τα άλλα κρέατα. Δίνει πολυάριθμους τύπους κρεατοσκευασμάτων που κανένα άλλο κρέας δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει. Έτσι μεταφέρεται εύκολα και είναι σε θέση να εξυπηρετήσει το σύγχρονο τρόπο ζωής (λίγος ο διαθέσιμος χρόνος της νοικοκυράς, συχνές εκδρομές, ομαδική σίτιση κτλ.). Τέλος οι χοίροι μπορούν να σφαχτούν σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης και να αποδώσουν έτσι σφάγια που να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές γευστικές επιθυμίες, χωρίς αυτό να απαιτεί ιδιαίτερο τρόπο εκτροφής ή διαφορετικούς γενότυπους.
- Οι χοίροι είναι πολύτοκα ζώα, αυξάνονται γρήγορα και είναι πρώιμοι τόσο από γεννητικής, όσο και από κρεοπαραγωγικής πλευράς. Μια σύα ηλικίας 19 μηνών έχει δώσει 8 έως 10 χοίρους σωματικού βάρους (Σ.Β.) 90χλγ περίπου, με μέση απόδοση σε σφάγιο 72%. Δηλαδή απέδωσε γύρω στα 600χλγ κρέας. Στην ίδια ηλικία μια μοσχίδα είναι συνήθως έτοιμη μόνο για αναπαραγωγή, ενώ μια προβατίνα έχει δώσει το πολύ 1,4 αρνιά Σ.Β. 30χλγ., δηλαδή γ' θρω στα 20χλγ κρέας. Ταυτόχρονα η γρήγορη

εναλλαγή των γενιών επιτρέπει ανάλογη πρόοδο στη γεννητική βελτίωση.

- Ο χοίρος επιδέχεται την ομαδική-μαζική εκτροφή σε περιορισμένο χώρο. Στη χοιροτροφία ο παράγοντας έδαφος έχει πολύ μικρό ρόλο. Τα χοιροστάσια απαιτούν χώρο λίγο περισσότερο από το εμβαδόν των κτισμάτων και συνήθως ακατάλληλο για οποιαδήποτε καλλιέργεια. Παράλληλα η εκτροφή σε κλειστά ζωοστάσια επιτρέπει την ανεξαρτητοποίηση από το περιβάλλον και τις καιρικές μεταβολές και η μαζική εκτροφή μειώνει στο ελάχιστο τα εργατικά. Ένας εργάτης μπορεί να περιποιηθεί 3000 ως 10000 παχυνόμενους χοίρους ανά έτος.
- Ο χοίρος παρουσιάζει υψηλό δείκτη μετατρεψιμότητας (Δ.Μ.) των τροφών που καταναλώνει σε Σ.Β. Ο Δ.Μ. στις καλύτερες περιπτώσεις κυμαίνεται γύρω στο 2,5 και στις χειρότερες στο 4,5. Έτσι το κόστος παραγωγής του χοιρινού κρέατος είναι διπλάσιο σχεδόν από εκείνο του ορνίθιου, αλλά λιγότερο από το μισό του κρέατος των μυρικαστικών.

Τα παραπάνω προτερήματα όμως συνεπάγονται και μειονεκτήματα.

- Η αύξηση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων δεν ακολουθείται από ανάλογη αύξηση της κατανάλωσης χοιρινού κρέατος. Πέρα από ένα όριο οικονομικής ανάπτυξης η κατανάλωση σταθεροποιείται. Αυτοί που έχουν υψηλά εισοδήματα προτιμούν το κρέας των μηρυκαστικών.
- Η πολυδυμία γρήγορη αύξηση των παχυνόμενων ζώων προκαλούν υπερπαραγωγή χοιρινού κρέατος. Τα πλεονάσματα δεν απορροφούνται και οι τιμές πέφτουν. Επειδή τα κέρδη κατά κεφαλή σφαγμένου ζώου δεν είναι υψηλά, οι χοιροτρόφοι αντιδρούν στη μείωση των τιμών περιορίζοντας την παραγωγή τους και σφάζοντας γεννιήτορες. Αποτέλεσμα αυτού είναι μετά από ένα χρονικό διάστημα να ανεβαίνουν και πάλι οι τιμές. Η αυξομείωση των τιμών παρουσιάζει παλιότερα ένα τετραετή κύκλο που η γεννητική

βελτίωση και η βιομηχανοποίηση της παραγωγής έκαναν τριετή. Οι τιμές στον παραγωγό απόκλιναν από τη μέση κατά -22% έως +20-26%, πράγμα που δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα. Έτσι έγινε επιτακτική η κρατική παρέμβαση (έλεγχος παραγωγής, καθορισμός τιμών ασφαλείας, δυνατότητες αποθήκευσης κτλ.). Στις χώρες της Ε.Ο.Κ. η πολιτική αυτή, που εφαρμόζεται σε κοινοτικό επίπεδο, είχε ως αποτέλεσμα όχι την τέλεια εξαφάνιση των τριετών διακυμάνσεων, αλλά τη μείωσή τους στο επίπεδο του \pm 2-3%.

- Ο σύγχρονος χοίρος υψηλής παραγωγικής ικανότητας έπαψε να είναι παμφάγος. Έγινε ένας μεγάλος καταναλωτής συμπυκνωμένων τροφών φτωχών σε κυτταρίνη. Έτσι παρουσιάζεται τροφικός ανταγωνισμός μεταξύ ανθρώπου και χοίρου. Τίποτε δεν αποκλείει κάτω από την πίεση του υπερπληθυσμού ο άνθρωπος να καταναλώσει ο ίδιος τα δημητριακά και τη σόγια που χορηγούνται σήμερα στους χοίρους και να εγκαταλείψει τη χοιροτροφία.
- Η εντατικοποίηση της εκτροφής απαιτεί υψηλές επενδύσεις. Οι χοίροι και τα πτηνά έγιναν σήμερα οι περισσότερο απαιτητικοί σε κεφάλαιο κλάδοι της ζωικής παραγωγής. Όχι μόνο η ίδρυση, αλλά και η λειτουργία μιας σύγχρονης χοιροτροφικής επιχείρησης απαιτεί χρηματοδότηση από εξωτερική πηγή (τράπεζες, οικονομικοί οργανισμοί, κτλ.)
- Η συγκέντρωση πολλών ζώων σε περιορισμένο χώρο και η εντατική εκτροφή τους δημιουργούν οξύτατα υγειονομικά προβλήματα. Η εκδήλωση μιας νόσου μπορεί να προκαλέσει καταστρεπτικές οικονομικές ζημιές. Η συνεχής κτηνιατρική παρακολούθηση και η πιστή εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής αγωγής είναι απαραίτητες.
- Οι μεγάλες χοιροτροφικές μονάδες έχουν ανάλογη παραγωγή αποβλήτων και δημιουργούν προβλήματα ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Σήμερα η χοιροτροφία έχει να αντιμετωπίσει δυο βασικά προβλήματα που είναι άλλωστε κοινά για όλους τους κλάδους της ζωικής παραγωγής:

- α) την παραγωγή κρέατος επιθυμητού στους καταναλωτές,
- β) την όσο το δυνατό μεγαλύτερη μείωση του κόστους παραγωγής.

Η παραγωγή κρέατος που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς παρουσιάζει ιδιομορφία στην περίπτωση του χοίρου. Οι καταναλωτές αποστρέφονται το λίπος, ο χοίρος όμως φυσιολογικά είναι λιποπαραγωγό ζώο. Στον τομέα αυτό, η γενετική βελτίωση έχει κάνει πολλές και μεγάλες προόδους, κυρίως με την εφαρμογή διάφορων σχημάτων διασταυρώσεως. Το πρόβλημα πάντως δεν έχει λυθεί κατά τον οικονομικότερο τρόπο.

Η μείωση του κόστους παραγωγής πετυχαίνεται με την εντατικοποίηση, η οποία στηρίζεται κυρίως στη γενετική βελτίωση και την καταπολέμηση των νοσημάτων.

Η εντατικοποίηση της παραγωγής όμως, συνεπάγεται αυξημένη κατανάλωση ενέργειας και για το πρόβλημα αυτό δεν υπάρχουν ακόμη συγκεκριμένες και οικονομικά σύμφωνες προτάσεις.

1.2. Η ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη χώρα μας δεν υπάρχει χοιροτροφική παράδοση. Δυνατό το 1.000 π.Χ. στους ομηρικούς χρόνους, η αγελαία χοιροτροφία να ανθούσε στην Ελλάδα. Στη συνέχεια όμως παρουσίασε μείωση και έφτασε σε πολύ χαμηλή στάθμη (ποσοτικά και ποιοτικά) κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας. Στις πόλεις που ζούσαν και Τούρκοι η εισαγωγή χοίρων επιτρέπονταν μόνο ορισμένες ημέρες του Δεκεμβρίου και του Ιανουαρίου.

Και μετά τη σύσταση του ελεύθερου ελληνικού κράτους η χοιροτροφία δεν παρουσίασε πρόοδο. Ακόμη και το 1940 δεν υπήρχε στην Ελλάδα μια εγχώρια φυλή. Εξ' άλλου ο εγχώριος πληθυσμός ήταν τόσο χαμηλών αποδόσεων ώστε καμιά προσπάθεια βελτίωσης με επιλογή δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί οικονομικά. Υπήρχαν

πάντως 'χοιροπαραγωγοί νομοί'. Αυτοί διέθεταν βελανιδιές, βάλτους ή ελαιοπλακούντες. Ο Χατζηόλος αναφέρει ότι το 1937 εκτρέφονταν στην Ελλάδα 464.619 χοίροι, που είχαν αξία 557.543 δρχ. Η χοιροτροφία συμμετείχε στην εθνική ζωική παραγωγή σε ποσοστό 3,1%. Στην αξία αυτή των προϊόντων της περιλαμβάνεται και εκείνη της κόπρου των χοίρων. Τόσο ο αριθμός των εκτρεφόμενων χοίρων, όσο και το ύψος της παραγωγής, όσο και το ύψος της παραγωγής τους ήταν συνάρτηση της βαλανιδοπαραγωγής κυρίως και της εμφανίσεως ή όχι επιζωοτιών. Έτσι η Ελλάδα κατατάσσόταν τελευταία μεταξύ των χριστιανικών χωρών της Μεσογείου, με αναλογία 91 χοίροι/1.000 κάτοικοι.

Στα μέσα της δεκαετίας του 50 έγινε μια προσπάθεια ανάπτυξης της χοιροτροφίας. Απέβλεπε κυρίως στη δημιουργία μικρών οικογενειακών μονάδων δυναμικότητας 2-3 συών. Ταυτόχρονα δημιουργήθηκαν και 'επιχειρηματικές εκμεταλλεύσεις' των 10 έως 30 συών. Οι συνθήκες εκτροφής των ζώων συχνά ήταν άθλιες, τα χοιροστάσια τελείως ακατάλληλες παράγκες και η διατροφή στηριζόταν στα απορρίμματα των νοσοκομείων, των στρατώνων, των οικοτροφείων κτλ. Στους σκουπιδοτοπους των μεγάλων αστικών κέντρων βοσκούσαν 'επιχειρηματικές' αγέλες χοίρων. Τέτοιες αγέλες βρίσκονταν επίσης στα βαλανιδοπαραγωγά δάση, εκεί όπου απορρίπτονταν τα υπολείμματα των ελαιουργείων και σε ορισμένους βάλτους. Σε σύγκριση με την πριν το 1950 περίοδο όμως η χοιροτροφική παραγωγή παρουσίαζε αύξηση. Το 1965 εκτρέφονταν 649.937 χοίροι, που έδωσαν 39.554 τόνους κρέας, δηλαδή 17,8% της συνολικής παραγωγής κρέατος. Η αξία της χοιροτροφικής παραγωγής κάλυπτε 4,05% εκείνης της ζωικής παραγωγής της χώρας. Τα παραγόμενα σφάγια όμως ήταν χαμηλής ποιότητας, πολύ λιπαρά για το θερμό κλίμα της Ελλάδας, και παρέμενε ο φόβος της μεταδόσεως ανθρωποζωνόσων. Έτσι η κατανάλωση χοιρινού κρέατος βρισκόταν σε χαμηλό επίπεδο.

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 60 η κατανάλωση χοιρινού κρέατος παρέμενε εποχιακή, μόνο κατά τους χειμερινούς μήνες. Σε αυτό συνέβαλε τόσο η υψηλή

περιεκτικότητα των σφάγιων σε λίπος, όσο και η ανυπαρξία πρακτικά αλλαντοποιίας. Σε ορισμένες περιοχές μάλιστα από τις περισσότερο θερμές, όπως η Κρήτη, χοιρινό κρέας κατανάλωναν και το καλοκαίρι.

Εκτός από όλα τα παραπάνω, ο βασικότερος παράγοντας μη αναπτύξεως της χοιροτροφίας ήταν, και αυτό μέχρι σήμερα σχεδόν, η μικρή διαφορά της τιμής πωλήσεως του χοιρινού κρέατος και εκείνης του μοσχαρίσιου και του αρνιού. Αυτό επέβαλαν οι αγορανομικές διατάξεις και οι άκαιρες συνήθως εισαγωγές νωπών και κατεψυγμένων κρεάτων γενικά σε χαμηλή τιμή. Πρέπει να αναφερθεί εξ' άλλου ότι το εισαγόμενο χοιρινό κρέας ήταν ποιοτικά ασύγκριτα καλύτερο από το εγχώριο.

Στα τέλη της δεκαετίας του 60 άρχισε μια νέα προσπάθεια δημιουργίας μεγάλων χοιροτροφικών μονάδων των 120-600 συών. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε μετά το 1970 και δόθηκαν πολλά και μεγάλα δάνεια για τη δημιουργία χοιροτροφικών επιχειρήσεων. Πολλά από τα δάνεια αυτά δεν δόθηκαν στους κατάλληλους ανθρώπους και δεν χρησιμοποιήθηκαν όπως έπρεπε. Έτσι οι περισσότερες από τις μονάδες που ιδρύθηκαν δεν λειτουργούν σήμερα. Τελικά όμως δημιουργήθηκαν και επιβίωσαν ορισμένες μεγάλες μονάδες, που τώρα είναι σε θέση να παράγουν σημαντική ποσότητα κρέατος καλής ποιότητας.

Σήμερα η χοιροτροφία καλύπτει το 20,8% της αξίας του παραγόμενου στη χώρα κρέατος: το 12,7% της συνολικής αξίας της ζωικής παραγωγής και το 4% του ακαθάριστου γεωργικού προϊόντος. Συγκρινόμενα τα στοιχεία αυτά προς τα αντίστοιχα των χωρών της Ε.Ο.Κ. δείχνουν ότι στη χώρα μας η συμβολή της χοιροτροφίας στην εθνική παραγωγή παραμένει ακόμη χαμηλή. Αναντίρρητα όμως έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος.

1.3. ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Η ονοματολογία που χρησιμοποιείται για τους χοίρους σε συνάρτηση με την ηλικία, το φύλο και το σωματικό τους βάρος είναι η ακόλουθη:

Τα νεαρά ζώα, αρσενικά και θηλυκά, από τη γέννησή τους μέχρι να αποκτήσουν το σωματικό βάρος (Σ.Β.) των 25-30 kgr. λέγονται **χοιρίδια** ή 'γουρουνάκια', 'γουρουνόπουλα' (αρσενικό χοιρίδιο, θηλυκό χοιρίδιο).

Μετά την απόκτηση του Σ.Β. των 25-30 kgr. και μέχρι να χρησιμοποιηθούν για αναπαραγωγή, τα αρσενικά λέγονται **νεαροί κάπροι** και τα θηλυκά **νεαρές σύες**.

Από τη χρησιμοποίησή τους για αναπαραγωγή τα αρσενικά λέγονται **κάπροι** και τα θηλυκά **σύες** ή 'γουρούνες'.

Οι χοίροι που προορίζονται για σφαγή και για το σκοπό αυτό διατρέφονται εντατικά, ανεξάρτητα από το φύλο τους, λέγονται **παχυνόμενοι χοίροι**. Ας σημειωθεί πως στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και την Αμερική, οι προορισμένοι για πάχυνση και σφαγή αρσενικοί χοίροι ευνουχίζονται σε πολύ μικρή ηλικία, συνήθως πριν από τον απογαλακτισμό τους. Σε αντίθετη περίπτωση τα σφάγια τους κατατάσσονται στην ποιότητα 'σφάγια κάπρων' πράγμα που δεν συμφέρει τον παραγωγό επειδή τα σφάγια αυτά διαθέτονται σε χαμηλή τιμή.

Ανεξάρτητα από το φύλο και τον προορισμό τους, οι χοίροι σωματικού βάρους μεγαλύτερου των 30 kgr. ονομάζονται 'γουρούνια'.

Για τα σφάγια των χοίρων, οι χρησιμοποιούμενοι όροι κατά τον κρεοσκοπικό έλεγχο και από την αγορανομία είναι οι ακόλουθοι:

Χοιρίδιο γάλακτος = σφάγιο χοίρου βάρους μέχρι 22 kgr.

Χοίρος = σφάγιο χοίρου, ανεξάρτητα από το φύλο, βάρους μεγαλύτερου των 22 kgr.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Για την ίδρυση χοιροτροφικής μονάδας απαιτούνται εγκρίσεις και άδειες που έχουν σκοπό τη διασφάλιση της χωροταξίας, της υγείας, του περιβάλλοντος και της καλής λειτουργίας της μονάδας.

Βασικό στοιχείο για την έκδοση των εγκρίσεων και των αδειών είναι η τήρηση καθορισμένων ελάχιστων αποστάσεων από ορισμένα ευαίσθητα σημεία, οικισμούς, δρόμους κλπ. (Αποστάσεις χοιροτροφικών μονάδων από ευαίσθητα σημεία, ΚΥΑ αριθ. 83840/3591, ΦΕΚ 1/Δ/5.1.87, Υγειονομική Διάταξη Υ1β/2000 ΦΕΚ 343/Β/4-5-1995), προστασία νερών ΕΥΔΑΠ (ΦΕΚ 720/Β/13-12-1983), προστασία από την σαλμονέλα (ΠΔ 224/98, ΦΕΚ 175/Α/24.7.98).

Σύμφωνα με την πρόσφατη νομοθεσία, (ΚΥΑ Αριθ. ΗΠ:15393/2332 ΦΕΚ 1022/Β/5-8-2002, Ν.3010 ΦΕΚ 91/Α/25.4.2002, ΚΥΑ Αριθ. ΗΠ: 11014/703/Φ104, ΦΕΚ 332/Β/20.3.2003 που αντικατέστησε την ΚΥΑ 69269/5387 ΦΕΚ 678/Β/25.10.90 για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων), όλες οι χοιροτροφικές μονάδες κατατάσσονται σε τρεις υποκατηγορίες σύμφωνα με το παράρτημα της ΚΥΑ Αριθ. 15393/2332 Πίνακας 1 ομάδα 7^η που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΟΜΑΔΑ 7^η

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ Η' ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΣΥΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΩΤΗ		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
			ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1 ^η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2 ^η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3 ^η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4 ^η	
1.	Εγκαταστάσεις εκτροφής χοίρων πάχυνσης (άνω των 30 kg)	014.3	—	> ή = 331 θέσεις πάχυνσης	330-56 θέσεις πάχυνσης	55-11 θέσεις πάχυνσης	(Τελικό Ζ.Β=30-100 kg) 1 ισοδύναμο ζώο = 5.5 χοίροι πάχυνσης
2.	Εγκαταστάσεις εκτροφής χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους	014.3	—	> ή = 61 θέσεις χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους	60-11 θέσεις χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους	10-5 θέσεις χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους	(Τελικό Ζ.Β=580 kg) 1 ισοδύναμο ζώο = 1 χοιρομήτερα με τα παράγωγά τους

Όλες οι απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις κατά σειρά έκδοσης τους και κατά υποκατηγορία του ανωτέρου πίνακα είναι οι ακόλουθες:

2.1 2η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1) Προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση (ΠΠΕΑ). Εκδίδεται από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας μετά την υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) σε έξι αντίγραφα. Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο της ΠΠΕ καθορίζονται προς το παρόν σύμφωνα με τον πίνακα 3 της ΚΥΑ 69269/5387, ΦΕΚ 678/Β/25.10.1990.
- 2) Έγκριση για τη διάθεση των υγρών αποβλήτων. Εκδίδεται από τη Διεύθυνση Υγιεινής της Νομαρχίας μετά από την υποβολή σχετικής μελέτης (υγειονομική διάταξη Υ1Β/2000 ΦΕΚ 343/Β/4.5.1995)
- 3) Έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Εκδίδεται από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας μετά την υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) προς το παρόν σύμφωνα με τον πίνακα 2 της ΚΥΑ 69269/5387, ΦΕΚ 678/Β/25.10.1990. Ειδικότερα για τις εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής χοίρων με δυναμικότητα πάνω από: α) 2.000 θέσεις για χοίρους παραγωγής άνω των 30 kgf. ή β) 750 θέσεις για χοιρομητέρες,
η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει συμπληρωματικά να αναφέρεται και σε μέτρα για την εξασφάλιση της προστασίας της ατμόσφαιρας, του νερού και του εδάφους, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του, καθώς και στη σχέση κόστους ωφέλειας (παράγραφος 3 άρθρο 12 της ΚΥΑ ΗΠ 11014/703/Φ104, ΦΕΚ 332/Β/20.3.2003).
- 4) Άδεια ίδρυσης. Εκδίδεται από την τοπική αυτοδιοίκηση, κατόπιν εισηγήσεως της εξαμελούς Νομαρχιακής Επιτροπής σταβλισμού ζώων και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης (σύμφωνα με το

άρθρο 10 της υγειονομικής διάταξης Υ1Β/2000 ΦΕΚ 343/Β/4.5.1995) και των παραπάνω εγκρίσεων.

- 5) Οικοδομική άδεια. Εκδίδεται από την Πολεοδομία.
- 6) Άδεια λειτουργίας. Εκδίδεται από την τοπική αυτοδιοίκηση κατόπιν εισηγήσεως της εξαμελούς Νομαρχιακής Επιτροπής σταβλισμού ζώων και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης (σύμφωνα με το άρθρο 10 της υγειονομικής διάταξης Υ1Β/2000 ΦΕΚ 343/Β/4.5.1995). Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται αφού ολοκληρωθεί η κατασκευή των κτιρίων και πριν μπουν τα ζώα σε αυτά.

2.2 3^η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1) Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.). Εκδίδεται από την υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας μετά την υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) σε 6 αντίγραφα. Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο της Π.Π.Ε. καθορίζονται προς το παρόν σύμφωνα με τον πίνακα 3 της ΚΥΑ 69269/5387 ΦΕΚ 678/Β/25-10-1990. Με βάση την Π.Π.Ε. οι φορείς θα καταταγούν από την υπηρεσία αυτή ή στη 2^η ή στην 4^η υποκατηγορία και θα ακολουθήσουν την ανάλογη διαδικασία για την έκδοση της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων της κατηγορίας που θα καταταγούν.
- 2) Έγκριση για την διάθεση των υγρών αποβλήτων. Εκδίδεται από την δ/νση Υγιεινής της Νομαρχίας μετά από την υποβολή σχετικής μελέτης (Υγειονομική Διάταξη Υβ1/2000, ΦΕΚ 343/Β/4-5-1995).
- 3) Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων. Εκδίδεται ή από την υπηρεσία Περιβάλλοντος της περιφέρειας ή από την Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση σύμφωνα με την παρ. 1.
- 4) Άδεια Ίδρυσης. Εκδίδεται ή από την τοπική αυτοδιοίκηση, κατόπιν εισηγήσεως της βμελούς Νομαρχιακής επιτροπής σταυλισμού ζώων, και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης (σύμφωνα

με το άρθρο 10 της υγειονομικής διάταξης) καθώς και με τις παραπάνω εγκρίσεις.

- 5) Οικοδομική Άδεια. Εκδίδεται από την πολεοδομία
- 6) Άδεια λειτουργίας. Εκδίδεται από την τοπική αυτοδιοίκηση, κατόπιν εισηγήσεως της βμελούς νομαρχιακής επιτροπής σταυλισμού ζώων και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης (αρ. 10 υγειονομικής διάταξης). Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται αφού ολοκληρωθεί η κατασκευή των κτιρίων και πριν μπουν τα ζώα σε αυτά.

2.3 4^η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- 1) Έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Εκδίδεται από την οικεία Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση μετά την υποβολή απλής περιβαλλοντικής έκθεσης σε 4 αντίγραφα.
- 2) Έγκριση για την διάθεση των υγρών αποβλήτων. Εκδίδεται από την Δ/νση Υγιεινής της Νομαρχίας μετά την υποβολή σχετικής μελέτης. (Υγειονομική διάταξη Υ1β/2000 ΦΕΚ 343/Β/4-5-1995).
- 3) Άδεια Ίδρυσης. Εκδίδεται από την τοπική αυτοδιοίκηση κατόπιν εισηγήσεως της βμελούς Νομαρχιακής επιτροπής σταυλισμού ζώων, και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης, (σύμφωνα με το άρθρο 10 της υγειονομικής διάταξης) και των παραπάνω εγκρίσεων.
- 4) Οικοδομική άδεια. Εκδίδεται από την πολεοδομία.
- 5) Άδεια λειτουργίας. Εκδίδεται από την τοπική αυτοδιοίκηση, κατόπιν εισηγήσεως της βμελούς Νομαρχιακής επιτροπής σταυλισμού ζώων και μετά την υποβολή σχετικής μελέτης. Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται αφού ολοκληρωθεί η κατασκευή των κτιρίων και πριν μπουν τα ζώα σε αυτά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ.

Για χοιροτροφικές μονάδες δυναμικότητας μικρότερης από 3 ισοδύναμα ζώα δεν απαιτείται έγκριση περιβαλλοντικών

όρων, άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας παρά μόνο , σχετική έγκριση από το Νομάρχη.

Για τις μονάδες που βρίσκονται ήδη σε λειτουργία θα πρέπει να αναφερθούν τα εξής.

- 1) Όσες μονάδες διαθέτουν άδεια λειτουργίας μπορούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους έστω κι αν δεν πληρούν τις απαραίτητες αποστάσεις από οικισμούς κλπ, με την υποχρέωση όμως να πληρούν τους όρους που αφορούν τα απόβλητα.
- 2) Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι όροι αυτοί, η 6μελής νομαρχιακή επιτροπή έλεγχου σταβλισμού ζώων υποχρεούται να κάνει υποδείξεις και να καθορίσει χρονοδιάγραμμα πραγματοποίησης των υποδείξεων. (Υπ, Απ. Υ1β/2000ΦΕΚ343/Β/4.5.95).
- 3) Για τις μονάδες που δεν έχουν άδεια λειτουργίας, η ίδια επιτροπή υποχρεούται να καταγράψει τις μονάδες και να ειδοποιήσει με αποδεικτικό τους φορείς των, για την υποχρέωσή τους να νομιμοποιηθούν (Υπ, Απ. Υ1β/2000ΦΕΚ343/Β/4.5.95).
- 4) Τέλος στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει άδεια λειτουργίας και επιπλέον δεν πληρούνται οι απαραίτητες αποστάσεις από οικισμούς κλπ., (Υπ. Απ. 1770/86,ΦΕΚ1) η επιτροπή πρέπει να καθορίσει χρονοδιάγραμμα απομάκρυνσης της μονάδας.
- 5) Επίσης σημειώνεται, ότι οι μονάδες που βρίσκονται σε λειτουργία και δεν διαθέτουν Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, πρέπει το συντομότερο δυνατόν να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση αυτής της έγκρισης σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Ελάχιστες αποστάσεις των χοιροτροφικών εγκαταστάσεων από τα όρια οικισμών, πόλεων κλπ. σε μέτρα

Αριθμός ισοδύναμων ζώων	Μικρότερο από 6	6-10	11-20	21-40	41-80	81-160	161-320	321-650	Μεγαλύτερο από 650
Χώροι Προστασίας									
- Επαρχιακοί δρόμοι και σιδηροδρομικές γραμμές	-	-	-	50	100	150	150	200	200
- Εθνικοί δρόμοι	-	-	-	100	150	200	200	250	250
- Οικισμοί και χωριά μέχρι και 500 κάτοικοι. - Εκπαιδευτήρια (από υπάρχοντα ή από εκείνα που προβλέπονται κατά νόμιμο τρόπο να ανεγερθούν).	50	100	150	250	400	550	750	1100	1500
- Οικισμοί και χωριά 501 έως 2000 κατοίκων	100	150	250	400	550	750	1100	1500	1500
- Πόλεις και κωμοπόλεις 2001-5000 κατοίκων. - Λίμνες, Ακτές και Παραδοσιακοί οικισμοί	200	250	400	550	750	1000	1500	2000	2000
- Πόλεις με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5000 κατοίκων. - Λουτροπόλεις, τουριστικοί χώροι. - Νοσοκομεία, ευαγή ιδρύματα (από υπάρχοντα ή από εκείνα που προβλέπονται κατά νόμιμο τρόπο να ανεγερθούν).	300	400	550	750	110	1500	2000	2500	2500

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Ένα ισοδύναμο ζώο αντιστοιχεί με:

- α. 1 χοιρομητέρα με όλα τα παράγωγά της (για μονάδες μικτής κατεύθυνσης).
- β. 5,5 χοίροι πάχυνσης (για αμιγείς μονάδες χοίρων πάχυνσης από 25-100 kg).
- γ. 2,75 χοιρομητέρες με τα παράγωγά της μέχρι 25 kg (για αμιγείς μονάδες παραγωγής

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Εάν από τους υπολογισμούς των ισοδύναμων ζώων προκύπτει δεκαδικός αριθμός, για τον υπολογισμό των αποστάσεων λαμβάνεται μόνο το ακέραιο μέρος.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Για να αποκομίσει αρκετά κέρδη μια χοιροτροφική επιχείρηση, πρέπει να διαθέτει ζώα υψηλής παραγωγικότητας. Για να μπορέσουν όμως τα ζώα αυτά να εκδηλώσουν το γενετικό τους δυναμικό, πρέπει να εκτρέφονται κάτω από ευνοϊκές συνθήκες. Οι συνθήκες διαβίωσης γενικά και οι συνθήκες σταβλισμού ειδικότερα επιδρούν άμεσα τόσο στις αποδόσεις των χοίρων όσο και στην υγιεινή τους κατάσταση και κατ' επεκταση στην βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Η κατασκευή των χοιροστασιών πρέπει να ανταποκρίνεται στους εξής 4 βασικούς κανόνες.

A) Να εξυπηρετεί τις φυσιολογικές ανάγκες των χοίρων και να προστατεύει την υγεία τους.

B) Να προσφέρει άνετες συνθήκες εργασίας στο εργατοτεχνικό προσωπικό.

Γ) Η λειτουργία της μονάδας να μην προκαλεί προβλήματα ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Δ) Η όλη κατασκευή των κτισμάτων και ο εξοπλισμός τους να είναι τα περισσότερο κατάλληλα τόσο από τεχνολογικής πλευράς, όσο και από οικονομικής.

Πολλές έρευνες έγιναν και γίνονται συνεχώς για να τηρηθούν κατά τον καλύτερο τρόπο οι παραπάνω κανόνες. Έτσι οι χοίροι είναι ίσως σήμερα τα μόνα παραγωγικά ζώα για τα οποία διαθέτουμε μεγάλη ποικιλία σταβλικών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.

3.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΓΗΠΕΔΟΥ

Η επιλογή του γηπέδου στο οποίο θα εγκατασταθεί μια χοιροτροφική επιχείρηση, έχει πρωταρχική σημασία. Δεν είναι υπερβολή το να πούμε ότι από αυτή εξαρτάται κατά πολύ το όλο κόστος παραγωγής. Για να γίνει η κατάλληλη εκλογή, πρέπει να εξετάζονται τα ακόλουθα:

1) Θέση

Πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, πρέπει να εξακριβωθεί, εάν επιτρέπεται από τις διατάξεις που ισχύουν στην περιοχή η εγκατάσταση χοιροτροφικής μονάδας στο χώρο που προσφέρεται. Στη συνέχεια εξετάζεται, αν υπάρχει η δυνατότητα διευθετήσεως κατά οικονομικό τρόπο του προβλήματος των αποβλήτων.

Μια χοιροτροφική μονάδα πρέπει να βρίσκεται κοντά σε έναν κύριο δρόμο, αλλά να απέχει τουλάχιστον 50 m από αυτόν. Έτσι διευκολύνεται η κίνηση φορτηγών αυτοκινήτων και αποφεύγεται η μετάδοση νοσημάτων από διερχόμενα ζώα.

Κατά γενικό κανόνα πρέπει να αποφεύγεται η εγκατάσταση κοντά σε άλλη χοιροτροφική μονάδα.

2) Έδαφος

Το έδαφος του γηπέδου όπου θα εγκατασταθεί μια χοιροτροφική μονάδα, πρέπει να είναι στερεό και να μην κατακλύζεται από τα νερά των βροχών ή άλλα. Αν το έδαφος δεν είναι στερεό, θα παρουσιαστούν αργότερα στα κτίρια ρωγμές. Για το λόγο αυτό αποκλείονται τα μπαζωμένα γήπεδα. Αν πάλι είναι υγρό, απαιτείται ειδική μόνωση των δαπέδων και ειδική θεμελίωση, που ανεβάζουν πολύ την επένδυση.

Καλό είναι να υπάρχει κλίση, όχι όμως περισσότερη του 2%, γιατί θα χρειαστούν δαπανηρά μπαζώματα. Πρέπει επίσης να αποφεύγονται τα πετρώδη εδάφη. Το κόστος εκσκαφής τους είναι πολύ υψηλό για χοιροστάσιο.

Η στερεότητα του εδάφους πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να αντέχει στο πέρασμα μεγάλων φορτηγών αυτοκινήτων.

3) Κλίμα

Οι κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής δεν πρέπει να δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα, που η λύση τους

να απαιτεί πολυδάπανες κατασκευές. Το κλίμα της περιοχής άλλωστε καθορίζει και τον προσανατολισμό των κτιρίων, που συνήθως είναι Νότιος για τις ψυχρές περιοχές και Νοτιοανατολικός για τις θερμές. Η μορφή του γηπέδου μπορεί να μην επιτρέπει το σωστό προσανατολισμό των κτισμάτων.

4) Δυνατότητα τροφοδότησης σε πόσιμο νερό και ηλεκτρική ενέργεια

Οι ανάγκες μιας χοιροτροφικής μονάδας σε πόσιμο νερό είναι πολύ υψηλές. Υπολογίζοντας τις δυνατές απώλειες από τις αυτόματες ποτίστρες, ένας παχυνόμενος χοίρος χρειάζεται 6-10 l/ημ. Και μια σύς 15-25 l/ημ. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν οι απαιτήσεις για καθαρισμό και απολύμανση των χώρων, ρευστοποίηση της κόπρου κτλ. Μια μονάδα των 60 σύων σε αναπαραγωγή, που ασχολείται και με την πάχυνση των παραγόμενων χοιριδίων, απαιτεί κ.μ.ο 9m³/ημ. πόσιμο νερό.

Ανάλογες είναι και οι απαιτήσεις σε ενέργεια (16 KVA/ημ.), που στη χώρα μας καλύπτονται συνήθως από τη ΔΕΗ. Αν κοντά στο γήπεδο δεν υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο, η εγκατάσταση της μονάδας δεν είναι εύκολη.

5) Δυνατότητα επέκτασης

Οποιαδήποτε μονάδα πρέπει να έχει απρόσκοπτη δυνατότητα μελλοντικής επέκτασης.

6) Σεβασμός του τοπίου

Στις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες, όχι μόνο καταβάλλονται κάθε είδους προσπάθειες για την αποφυγή και την καταπολέμηση της ρύπανσης του περιβάλλοντος, αλλά απαιτείται οποιαδήποτε κατασκευή να μην αλλοιώνει και ασχημίζει το τοπίο. Έτσι ακόμα και τα χοιροστάσια υπάγονται σε αρχιτεκτονικούς κανόνες ωραιότητας, περιβάλλονται από δεντροστοιχίες κτλ. Η ανάγκη απόκτησης δεύτερης κατοικίας στην εξοχή που έχουν οι σημερινοί κάτοικοι των μεγαλουπόλεων, δημιουργεί

πρόσθετες δαπάνες στους χοιροτρόφους. Το ύψος των δαπανών αυτών διαφέρει από τη μία περιοχή στην άλλη.

4. ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το λογιστικό σχέδιο που χρησιμοποιείται στις χοιροτροφικές μονάδες έχει ελάχιστες διαφορές από το λογιστικό σχέδιο που χρησιμοποιείται στις άλλες επιχειρήσεις. Οι πιο σημαντικές διαφορές είναι οι εξής:

- Ο αναπαραγόμενος πληθυσμός παρακολουθείται ως προς τα παράγωγά του τα οποία γεννιούνται στο χοιροστάσιο και ταΐζονται μέχρι να φθάσουν το βάρος για πώληση. Μέχρι να φτάσει ο χοίρος το βάρος για πώληση περνάει τρία στάδια: α) του θηλασμού, β) της ανάπτυξης, γ) και της πάχυνσης. Άρα στο λογιστικό σχέδιο κάνουμε τρεις διαφορετικές αποθήκες.
- Σε κάθε αποθηκευτικό χώρο χρεώνονται οι ζωοτροφές που καταναλώνουν τα ζώα. Οι αγορές χωρίζονται σε αγορές α) για φάρμακα, β) για ζωοτροφές και γ) για αναπαραγωγικό υλικό. Οι αγορές ζωοτροφών χωρίζονται σε ζωοτροφές α) για χοιρομητέρες, β) για χοιρίδια, γ) για αναπτυσσόμενα και δ) για παχυνόμενα.
- Επίσης, πρέπει να θεωρείται ξεχωριστός αποθηκευτικός χώρος, ο χώρος που ενσταβλίζονται τα ζώα που ανήκουν στον αναπαραγόμενο πληθυσμό, τα οποία θεωρούνται πάγια.
- Για να γίνει ένα γουρούνι 90 κιλά χρειάζεται 300 κιλά τροφή. Κάθε χοιρομητέρα γεννάει 20 γουρουνάκια το χρόνο και χρειάζεται τέσσερα αρσενικά για να μείνει έγκυος. Κάθε χοιρομητέρα, όταν τελειώνει ο βίος της, που είναι 3 έτη, εκποιείται και έχουμε έσοδα από πωλήσεις παγίων.

- Στην περίπτωση που τελειώσουν οι χοιρομητέρες τότε η χοιροτροφική μονάδα επιλέγει κάποια χοιρίδια για να γίνουν χοιρομητέρες μέσα από τη μονάδα. Αυτά παρακολουθούνται στο λογαριασμό 14.06.007 ιδιοπαραγωγή χοιρομητέρων με αντίστοιχο Φ.Π.Α. μη εκπιπτόμενο 54.00.146.
- Στις πωλήσεις έχουμε 2 κατηγορίες. Πωλήσεις χοιρομητέρων 71.00.010 και πωλήσεις κάπρων 71.00.011.
- Οι επιδοτήσεις παρακολουθούνται στον 81.01.000.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ Α.Ε.

ΟΜΑΔΑ 1 ^Η	ΟΜΑΔΑ 2 ^Η	ΟΜΑΔΑ 3 ^Η	ΟΜΑΔΑ 4 ^Η	ΟΜΑΔΑ 5 ^Η	ΟΜΑΔΑ 6 ^Η	ΟΜΑΔΑ 7 ^Η	ΟΜΑΔΑ 8 ^Η
11. κτίρια- εγκαταστάσεις	21. προϊόντα έτοιμα-ημιτελή					71. πωλήσεις	
1101001. κλουβιά απογαλακτισμού	2100. προϊόντα					7100. πωλήσεις εσωτερικού	
1101003. ταίστρες	2100000. χοιρίδια θηλάζοντα					7100010. Πωλήσεις χοιρομητέρων	
14.έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	2100001. χοιρίδια απογαλακτισθέντα					7100011. πωλήσεις κάπρων	
1406.ζώα για πάγια εκμετάλλευση	2100003. Χοιρίδια					78. έσοδα χοιρ/ρων	

εκμετάλευση	παχυνόμενα						
1406005.κάπροι	2102.έτοιμα προϊόντα					7804.έσοδα ιδιοπαρ.χοιρ/ρων	
1406006.χοιρομητ έρες	2102002.αποθέματ α χρήσης-χοίροι προπάχυνσης					7804000.ιδιοπαρ γωγή χοιρ/ρων	
1406007.ιδιοπαρ γωγή χοιρ/ρων	2103.χοιρίδια						
	2103002. αποθέματα χρήσης-χοίροι πάχυνσης						
	24. πρώτες και βοηθ. Υλες-υλικά συσκ/σιας						
	2402008.αγορές φαρμάκων						

5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Τόσο για λόγους λειτουργικότητας και οικονομίας, όσο και για υγειονομικούς, για κάθε φυσιολογικό στάδιο χρησιμοποιούνται διαφορετικού τύπου θάλαμοι. Έτσι κάθε σημαντική χοιροτροφική μονάδα διαθέτει έναν ή περισσότερους θαλάμους, που αποτελούν ξεχωριστά κτίρια, των ακόλουθων τύπων: α) Θάλαμος τοκετών - γαλουχίας, β) Θάλαμος συζεύξεων, γ) Θάλαμος συών σε κατάσταση κυοφορίας, δ) Θάλαμος απογαλακτισμένων χοιριδίων μέχρι το Σ.Β. των 30 kg περίπου ή 'προπαχυντήριο' και ε) Θάλαμος παχυνόμενων χοίρων ή 'παχυντήριο'. Εκτός από τα κτίσματα αυτά πρέπει να προβλεφθούν και τα ακόλουθα: Ένα γραφείο, κατοικία για μέρος του εργατοτεχνικού προσωπικού, παρασκευαστήριο μιγμάτων ζωοτροφών, ένας θάλαμος απομονωτήριο και ειδικός χώρος ή κατασκευές για τη συλλογή των αποβλήτων.

Τα παραπάνω κτίρια, για υγειονομικούς κυρίως λόγους, τοποθετούνται σύμφωνα με μια ορισμένη διάταξη και η κυκλοφορία των ζώων και των επισκεπτών υπάγεται σε αυστηρούς κανόνες.

Ολόκληρη η έκταση που κατέχει η μονάδα περιβάλλεται από πυκνό διχτυωτό φράχτη ύψους 1,50 m που μπαίνει μέσα στο έδαφος μέχρι το βάθος των 30 cm. Η ελάχιστη απόσταση του φράχτη από τα κτίρια δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 5 m.

Στην είσοδο της μονάδας υπάρχει ειδικό κτίριο όπου το προσωπικό φοράει τα ρούχα εργασίας, αφού προηγουμένως περάσει από το λουτρό. Η διαδικασία αυτή τηρείται και για τους επισκέπτες, που τους χορηγούνται φόρμες, μπότες και σκούφος. Τα τροχοφόρα που υποχρεωτικά πρέπει να μπουν στη μονάδα περνούν μέσα από ειδικό τροχόλουτρο.

Τα οχήματα που μεταφέρουν τροφές δεν μπαίνουν στη μονάδα, αλλά ξεφορτώνουν στα σιλό έξω από την περίφραξη με ειδικές σωληνώσεις. Έξω από την περίφραξη πρέπει να τοποθετούνται και οι εγκαταστάσεις για τα

απόβλητα. Όσο για τα ζώα που απομακρύνονται από τη μονάδα, φορτώνονται σε φορτηγά, που σταθμεύουν έξω από την περίφραξη, με τη βοήθεια ειδικής ράμπας, που δεν επιτρέπει τη διαφυγή τους προς τα πίσω.

Έξω από το φράχτη της μονάδας και σε απόσταση 1 km βρίσκεται ο θάλαμος, όπου παραμένουν σε καραντίνα οι γεννήτορες που αγοράζονται από άλλη επιχείρηση.

Στην είσοδο και την έξοδο κάθε θαλάμου υπάρχει υποχρεωτικό ποδόλουτρο με αντισηπτική ουσία.

Οι επισκέψεις αρχίζουν από το θάλαμο τοκετών-γαλουχίας και τελειώνουν στο παχυντήριο, χωρίς επιστροφές.

Έχουμε τον αναπαραγωγικό πληθυσμό που βρίσκεται σε 3 στάδια:

- 1) η φάση που είναι έγκυες οι χοιρομητέρες και διαρκεί 114 ημέρες.
- 2) Η φάση του τοκετού που διαρκεί 28 ημέρες.
- 3) Η φάση της ξηράς περιόδου, δηλαδή ζώα μη έγκυα, που διαρκεί περίπου 10 μέρες.

Στον τοκετό, στις 29 ημέρες η χοιρομητέρα αποκόβεται από τα μικρά, οδηγείται στο χώρο ξηράς περιόδου ενώ τα γουρουνάκια στο χώρο ανάπτυξης. Οι μεν χοιρομητέρες εντός 10 ημερών πρέπει να έρθουν σε σύζευξη, τα δε γουρουνάκια παραμένουν για 60 ημέρες στον αποθηκευτικό χώρο ανάπτυξης ή προπάχυνσης και στη συνέχεια οδηγούνται στον αποθηκευτικό χώρο τελικής πάχυνσης που θα παραμείνουν για άλλες 60 ημέρες μέχρι να πουληθούν προς σφαγή.

5.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΟΙΡΟΥΣ

1. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των χώρων, και ιδίως, των θέσεων σταβλισμού και εξοπλισμού, με την οποία ενδέχεται να έλθουν σε επαφή οι χοίροι, δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τους χοίρους και πρέπει να είναι δυνατόν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται καλά.

2. Έως ότου θεσπιστούν σχετικοί κοινοτικοί κανόνες, ο ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα ηλεκτρικά κυκλώματα πρέπει να είναι εγκατεστημένα σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία ώστε να αποφεύγονται οι ηλεκτρικές εκκενώσεις.
3. Η μόνωση, η θέρμανση, και ο εξαερισμός του κτιρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, η στάθμη κονιορτού, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων παραμένουν εντός ορίων που δεν βλάπτουν τους χοίρους.
4. Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και τη διαβίωση των χοίρων, πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Κάθε διαπιστωμένο ελάττωμα πρέπει να διορθώνεται αμέσως, ή, εάν κάτι τέτοιο είναι αδύνατο, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προστατεύονται η υγεία και η καλή διαβίωση των χοίρων μέχρι να επισκευασθεί η βλάβη, ιδίως με τη χρησιμοποίηση εναλλακτικών μεθόδων διατροφής και με τη διατήρηση ικανοποιητικού περιβάλλοντος. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται σύστημα τεχνητού αερισμού, πρέπει να προβλέπεται κατάλληλο σύστημα αντικατάστασης ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής ανανέωση του αέρα ώστε να διατηρούνται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των χοίρων σε περίπτωση βλάβης του συστήματος, πρέπει δε να υπάρχει σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί τον εκτροφέα για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.
5. Οι χοίροι δεν πρέπει να είναι διαρκώς στο σκοτάδι. Για το λόγο αυτόν, για να καλύπτονται οι φυσιολογικές ανάγκες τους και οι ανάγκες συμπεριφοράς τους, θα πρέπει να προβλέπεται, ανάλογα με τις διάφορες κλιματικές συνθήκες των κρατών μελών, κατάλληλος φυσικός ή τεχνητός φωτισμός ο οποίος, στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να ισοδυναμεί τουλάχιστον προς τη διάρκεια φυσικού φωτισμού η οποία είναι διαθέσιμη φυσιολογικά μεταξύ 9 π.μ. και 5 π.μ..

Επιπλέον πρέπει να υπάρχει κατάλληλος (σταθερός ή κινητός) φωτισμός, επαρκούς εντάσεως, που να επιτρέπει την επιθεώρηση των χοίρων ανά πάσα στιγμή.

6. Όλοι οι χοίροι που εκτρέφονται ομαδικά ή σε ατομικές θέσεις πρέπει να επιθεωρούνται από τον κάτοχο ή τον υπεύθυνο των ζώων τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Κάθε χοίρος που φαίνεται ασθενής ή τραυματισμένος πρέπει να υποβάλλεται, χωρίς καθυστέρηση, σε κατάλληλη θεραπευτική αγωγή. Οι ασθενείς ή τραυματισμένοι χοίροι, πρέπει να μπορούν, όταν αυτό είναι απαραίτητο, να απομονώνονται σε κατάλληλους χώρους με ξηρά και άνετη στρωμνή. Εάν οι χοίροι δεν αντιδρούν στις φροντίδες του εκτροφέα, θα πρέπει, το συντομότερο δυνατόν, να ζητείται η γνώμη ενός κτηνιάτρου.
7. Εάν οι χοίροι εκτρέφονται ομαδικά, λαμβάνονται μέτρα για την αποφυγή συγκρούσεων που υπερβαίνουν τη συνήθη συμπεριφορά. Οι χοίροι που δείχνουν συνεχή επιθετικότητα έναντι των άλλων ή είναι θύματα αυτής της επιθετικότητας απομονώνονται ή απομακρύνονται από την ομάδα.
8. Οι χώροι σταβλισμού των χοίρων πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε κάθε χοίρος να μπορεί:
 - να ξαπλώνει, να αναπαύεται και να σηκώνεται χωρίς δυσκολία,
 - να έχει καθαρό χώρο για την ανάπαυσή του,
 - να βλέπει άλλους χοίρους.
9. Σε περίπτωση που οι χοίροι είναι δεμένοι, το σύστημα πρόσδεσης δεν πρέπει να τους τραυματίζει και πρέπει να επιθεωρείται τακτικά και, αν χρειάζεται, να προσαρμόζεται ώστε να μην συναντά ενόχληση. Κάθε σύστημα πρόσδεσης πρέπει να έχει αρκετό μήκος ώστε να επιτρέπει στο χοίρο να κινείται σύμφωνα με την παράγραφο 8. Το σύστημα πρόσδεσης πρέπει να σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο που να αποφεύγεται ο κίνδυνος στραγγαλισμού ή τραυματισμού.

10. Οι χώροι, οι κλωβοί, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τους χοίρους πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται κατάλληλα ώστε να προλαμβάνεται η αλληλομόλυνση και η εμφάνιση οργανισμών που είναι φορείς ασθενειών. Τα κόπρανα, τα ούρα και τα υπολείμματα τροφής θα πρέπει να απομακρύνονται όσο το δυνατόν συχνότερα για να περιορίζεται η δυσσομία και να αποφεύγεται η συγκέντρωση μυγών και τρωκτικών.
11. Το δάπεδο δεν πρέπει να είναι ολισθηρό ή ανώμαλο, ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των χοίρων, και να είναι κατασκευασμένο έτσι ώστε να μην προκαλεί τραυματισμό ούτε ταλαιπωρία στους χοίρους που στέκονται ή ξαπλώνουν σ' αυτό. Το δάπεδο πρέπει να είναι κατάλληλο για το μέγεθος και το βάρος των χοίρων και να αποτελείται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια. Ο χώρος στον οποίο ξαπλώνουν τα ζώα πρέπει να είναι άνετος, καθαρός και κατάλληλα αποστραγγιζόμενος και να μην βλάπτει τους χοίρους. Εφόσον υπάρχει στρωμνή, πρέπει να είναι καθαρή, στεγνή και να μην βλάπτει τους χοίρους.
12. Όλοι οι χοίροι πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλη τροφή προσαρμοσμένη στην ηλικία και το βάρος τους και ανάλογη με τη συμπεριφορά και τις φυσιολογικές τους ανάγκες, έτσι ώστε να ευνοείται η καλή και η υγιεινή τους διαβίωση.
13. Σε όλους τους χοίρους πρέπει να παρέχεται τροφή τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Σε περίπτωση που οι χοίροι βρίσκονται σε ομαδικούς στάβλους και δεν τρέφονται ελεύθερα (AD LIBITUM) ή με αυτόματο σύστημα τροφής, όλοι οι χοίροι της ομάδας πρέπει να λαμβάνουν τροφή την ίδια ώρα.
14. Όλοι οι χοίροι ηλικίας άνω των δύο εβδομάδων πρέπει να μπορούν να έχουν καθημερινώς επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες τους σε υγρό πίνοντας άλλα υγρά.

15. Η εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την παροχή τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, να κατασκευάζεται, να τοποθετείται και να συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μειώνεται η μόλυνση της τροφής ή του νερού των χοίρων.
16. Εκτός από τα μέτρα που λαμβάνονται συνήθως για να αποφεύγεται το δάγκωμα της ουράς και τα άλλα ελαττώματα και για να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες συμπεριφοράς τους, όλοι οι χοίροι – ανάλογα με το περιβάλλον και την πυκνότητα του πληθυσμού – πρέπει να διαθέτουν άχυρο ή οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο υλικό ή αντικείμενο.

5.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΟΙΡΩΝ

I. ΚΑΠΡΟΙ

Τα χωρίσματα για τους κάπρους πρέπει να τοποθετούνται και να κατασκευάζονται με τρόπο που να επιτρέπει στους κάπρους να γυρίζουν, να αντιλαμβάνονται τον γρυλισμό, την οσμή και την παρουσία των άλλων ζώων, ενώ παράλληλα θα πρέπει να έχουν χώρο επαρκή για να αναπαύονται. Ο χώρος που ξαπλώνουν πρέπει να είναι στεγνός και άνετος. Επιπλέον, το ελάχιστο μέγεθος του χωρίσματος για έναν ενήλικα κάπρο πρέπει να είναι 6 m². Ωστόσο, πρέπει να προβλέπεται μεγαλύτερο εμβαδόν όταν τα χωρίσματα χρησιμοποιούνται για την οχεία.

II. ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΙ ΘΗΛΥΚΟΙ ΧΟΙΡΟΙ

1. Οι κυοφορούσες χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε θεραπεία κατά των εξωτερικών και εσωτερικών παρασίτων. Πρέπει να απαλλάσσονται από οποιαδήποτε ακαθαρσία προτού τοποθετηθούν στο χώρο τοκετού.
2. Οι κυοφορούσες χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους χώρο για να

ξαπλώνουν καθαρό, δεόντως αποστραγγιζόμενο και άνετο και να έχουν τα κατάλληλα υλικά για να φτιάξουν φωλιά, εφόσον χρειάζεται.

3. Πίσω από τη χοιρομητέρα ή το μικρό θηλυκό χοίρο πρέπει να διαμορφώνεται χώρος για τη διευκόλυνση του φυσιολογικού ή του υποβοηθούμενου τοκετού.
4. Οι χώροι τοκετού όπου οι χοιρομητέρες μπορούν να κινούνται ελεύθερα πρέπει να φέρουν εξοπλισμό προστασίας των χοιριδίων, π.χ. κιγκλιδώματα.

III. ΧΟΙΡΙΔΙΑ

1. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προβλέπεται για τα χοιρίδια μια πηγή θερμότητας και ανθεκτικός στεγνός και άνετος χώρος για να ξαπλώνουν μακριά από τη χοιρομητέρα όπου όλα μπορούν να αναπαύονται συγχρόνως.
2. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται ειδικό χώρισμα τοκετού, τα χοιρίδια πρέπει να έχουν επαρκή χώρο ώστε να μπορούν να θηλάζουν χωρίς δυσκολία.
3. Εάν γίνεται ευνουχισμός πρέπει να γίνεται στους αρρένες χοίρους ηλικίας άνω των τεσσάρων εβδομάδων και μόνον με αναισθησία από κτηνίατρο ή άλλο πρόσωπο ειδικευμένο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
4. Η μερική τομή της ουράς και των δοντιών δεν πρέπει να γίνεται συστηματικά, αλλά μόνον όταν διαπιστώνεται στην εκμετάλλευση, ότι οι τραυματισμοί των μαστών των χοιρομητέρων, των αυτιών και της ουράς των χοίρων οφείλεται ακριβώς στην απουσία αυτής της πρακτικής. Εάν κρίνεται αναγκαία η μερική τομή των δοντιών, πρέπει να γίνεται εντός των πρώτων επτά ημερών μετά τη γέννηση.
5. Τα χοιρίδια δεν πρέπει να χωρίζονται από τη μητέρα τους πριν από την ηλικία των τριών εβδομάδων, εκτός αν ο μη χωρισμός αποδεικνύεται επιβλαβής για

την καλή διαβίωση ή την υγεία της χοιρομητέρας ή των χοιριδίων.

IV. ΑΠΟΓΑΛΑΚΤΙΣΜΕΝΑ ΧΟΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΙ ΠΡΟΣ ΠΑΧΥΝΣΗ

Η δημιουργία ομάδων των ζώων πρέπει να γίνεται το συντομότερο μετά τον απογαλακτισμό. Οι χοίροι θα πρέπει να εκτρέφονται σε σταθερές ομάδες με όσο το δυνατόν λιγότερη ανάμειξη.

5.3 ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ- ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΑΙΘΡΙΑΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΧΟΙΡΩΝ

1. Χώρος εγκατάστασης- απαιτούμενη έκταση

A) Έδαφος : ελαφρά αμμώδες, αμμοαργιλλώδες ή αμμοπηλώδες

B) Απαιτούμενη έκταση:

Εντός των κτιριακών ή άλλων κατασκευών(καθαρό εμβαδόν)

- Ξηρά περίοδος , απαιτείται ελεύθερος χώρος 1,30 τετρ. μέτρων ανά χοιρομητέρα
- Περίοδος εγκυμοσύνης- τοκετού- θηλασμού- απογαλακτισμού, απαιτείται χώρος 5,00 τετρ. Μέτρων ανά χοιρομητέρα.
- Περίοδος ανάπτυξης χοιριδίων, 0,50 τερ μέτρα ανά χοιρίδιο
- Περίοδος πάχυνσης χοιριδίων, απαιτούνται 1,30 τετρ μέτρων ανά χοιρίδιο.

Υπαιθρο (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκότοπους)

- Ξηρά περίοδος , απαιτείται ελεύθερος χώρος 5,20 τετρ. μέτρων ανά χοιρομητέρα
- Περίοδος εγκυμοσύνης- τοκετού- θηλασμού- απογαλακτισμού, απαιτείται χώρος 20,00 τετρ. Μέτρων ανά χοιρομητέρα.
- Περίοδος ανάπτυξης χοιριδίων, 2,00 τερ μέτρα ανά χοιρίδιο
- Περίοδος πάχυνσης χοιριδίων, απαιτούνται 5,20 τετρ μέτρων ανά χοιρίδιο.

Στην περίπτωση των κάπρων αναπαραγωγής απαιτούνται αντίστοιχα 6,00 τετρ μέτρα καθαρού εμβαδού εντός των κτιριακών ή άλλων εγκαταστάσεων και 8,00 τετρ μέτρα υπαίθριου χώρου.

2. Πυκνότητα εκτροφής (μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο διατιθέμενου βοσκότοπου). Εφόσον η εκμετάλλευση πρόκειται να εγκατασταθεί σε ζώνη χαρακτηριζόμενη ως «ευπρόσβλητη» σύμφωνα με την οδηγία 91/676, θα πρέπει η πυκνότητα των ζώων ανά εκτάριο να μην υπερβαίνει τα παρακάτω όρια:

- Χοιρομητέρες μέχρι 6,5 ανά εκτάριο
- Χοιρίδια αναπτυσσόμενα μέχρι 74 ανά εκτάριο
- Χοιρίδια παχυνόμενα μέχρι 14 ανά εκτάριο
- Άλλοι χοίροι μέχρι 14 ανά εκτάριο.

ΧΟΙΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΑΠΟ 6 ΧΟΙΡΟΥΣ Ή 5 ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Α) Για χοιροστάσια που κατασκευάστηκαν προ του 1996, πρέπει:

• Πλευρά ομαδικού κλώβου (1)	Min 2,80 m
• Δυνατότητα σκαλίσματος (1)	υποχρεωτική
• Χωρίσματα ταΐστρας (1)	υποχρεωτικά
• Τροφή πλούσια σε ινώδεις (1)	Σχεδόν συνεχώς
• Τροφή συμπυκνωμένη (1)	Έστω 1 φορά/ ημέρα

Β) Επιπλέον μετά την 01/01/2006 πρέπει και τα:

• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10χγρ Z.B.	0,15 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 10χγρ έως 20χγρ Z.B.	0,20 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 20 χγρ έως 30 χγρ Z.B.	0,30 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 30 χγρ έως 50 χγρ Z.B.	0,40 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 50 χγρ έως 85 χγρ Z.B.	0,55 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 85 χγρ έως 110 χγρ Z.B.	0,65 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους άνω των 110 χγρ Z.B.	1,00 m ²
Απαγορεύεται η πρόσδεση των ζώων	

Γ) Για χοιροστάσια που κατασκευάστηκαν από το 1996 έως και το 2001 πρέπει:

• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10χγρ Z.B.	0,15 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 10χγρ έως 20χγρ Z.B.	0,20 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 20 χγρ έως 30 χγρ Z.B.	0,30 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 30 χγρ έως 50 χγρ Z.B.	0,40 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 50 χγρ έως 85 χγρ Z.B.	0,55 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 85 χγρ έως 110 χγρ Z.B.	0,65 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους άνω των 110 χγρ Z.B.	1,00 m ²
Απαγορεύεται η πρόσδεση των ζώων	
• Πλευρά ομαδικού κλώβου (1)	Μin 2,80 m
• Δυνατότητα σκαλίσματος (1)	υποχρεωτική
• Χωρίσματα ταϊστρας (1)	υποχρεωτικά
• Τροφή πλούσια σε ινώδεις (1)	Σχεδόν συνεχώς
• Τροφή συμπυκνωμένη (1)	Έστω 1 φορά/ ημέρα

Δ) Για χοιροστάσια που κατασκευάστηκαν το 2002 και μετά πρέπει:

• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10χγρ Z.B.	0,15 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 10χγρ έως 20χγρ Z.B.	0,20 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 20 χγρ έως 30 χγρ Z.B.	0,30 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 30 χγρ έως 50 χγρ Z.B.	0,40 m ²

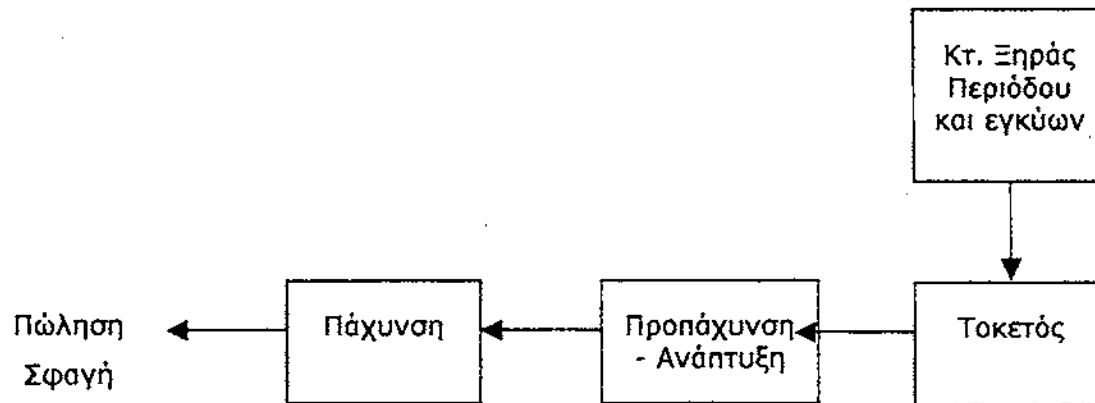
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 50 χιλ έως 85 χιλ Ζ.Β.	0,55 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 85 χιλ έως 110 χιλ Ζ.Β.	0,65 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους άνω των 110 χιλ Ζ.Β.	1,00 m ²
Απαγορεύεται η πρόσδεση των ζώων	

Απογαλακτισμένοι χοίροι και χοίροι αναπαραγωγής:

• Δάπεδο (2)	Μin 1/3 συμπαγές εξ' ου το 1/10 με τρύπες στράγγισης
• Πλάτος δοκίδων τσιμεντένιας σχάρας (2)	Μin 75 mm
• Πλάτος διάκενων τσιμεντένιας σχάρας	Μax 25 mm

Χοιρομητέρες και μικρές θηλυκές αναπαραγωγής:

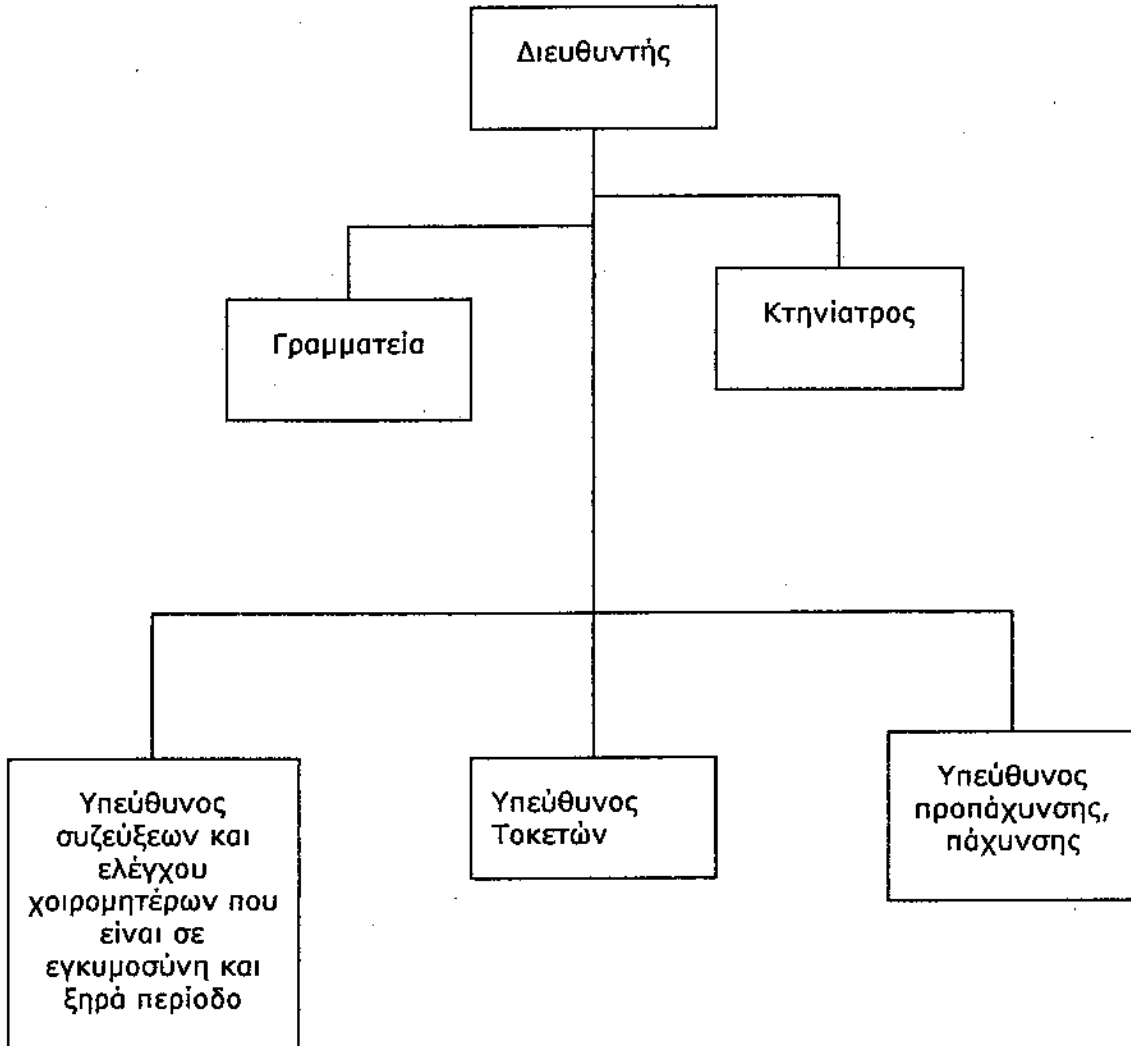
• Ατομικά κλουβιά που να επιτρέπουν τη στροφή του ζώου (2)	Μόνο 4 εβδομάδες μετά την λοχεία και 7 ημέρες προ του τοκετού
• Χώρος ανάπαυσης (χωρίς σχάρα, ταΐστρα, ποτίστρα) (2)	1/3 μ ² ανά χοιρομητέρα 0,95 μ ² ανά μικρό θηλυκό αναπαραγωγής εξ' ου max 1/10 με τρύπες αποχέτευσης
• Πλευρά ομαδικού κλώβου (1)	Μin 2,80 m
• Δυνατότητα σκαλίσματος (1)	υποχρεωτική
• Χωρίσματα ταΐστρας (1)	υποχρεωτικά
• Τροφή πλούσια σε ινώδεις (1)	Σχεδόν συνεχώς
• Τροφή συμπυκνωμένη (1)	Έστω 1 φορά/ ημέρα

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΛΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ, Π.Δ 139/95
ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 91/630/ΕΟΚ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ Η' ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟ
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10 kg Ζ.Β	0,15 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10-20 kg Ζ.Β	0,20 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 20-30 kg Ζ.Β	0,30 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 30-50 kg Ζ.Β	0,40 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 50-85 kg Ζ.Β	0,55 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 85-110 kg Ζ.Β	0,65 m ²
- Ελεύθερος χώρος για χοίρους άνω των 110 kg Ζ.Β	1 m ²
- Εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν προ του 1996, είναι δυνατόν να επιτραπεί η λειτουργία τους χωρίς να πληρούν τις ανωτέρω προδιαγραφές, έως τις 31/12/2005	
- Απαγορεύεται η πρόσδεση των ζώων	
Επίσης, πρέπει να ισχύουν τα αναφερόμενα στο συνημμένο Παράρτημα Π.Δ 139 (ΦΕΚ 89/Α'/18.5.1995)	
Πέρα των ανωτέρω που αφορούν την καλή διαβίωση των ζώων, πρέπει να ισχύουν και τα παρακάτω που αφορούν τη λειτουργικότητα των σταβλικών εγκαταστάσεων	
<u>ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΤΑΒΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ</u>	
- Χοιρομητέρες Ξ.Π σε ομαδικά κελιά	1,00-1,20 m ²
- Χοιρομητέρες Ξ.Π σε ατομικές θέσεις	1,30-1,40 m ²
- Χοιρομητέρες Ξ.Π σε κελιά τοκετού	3,50 m ²

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

7. ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων προέρχεται από εθνικούς πόρους (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και Κοινοτικούς πόρους (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – Τμήμα Προσανατολισμού) με σχετική αναλογία 30% - 70% περίπου.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την συμμετοχή και χρηματοδότηση από τα προγράμματα κρίθηκε αναγκαίος ο σχεδιασμός από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας ιδιαίτερα λεπτομερών Φακέλων Υποψηφιότητας. Η απαίτηση της συγκέντρωσης ενός σημαντικού αριθμού στοιχείων και δικαιολογητικών για την έγκριση της χρηματοδότησης από τα συγκεκριμένα προγράμματα προέκυψε από:

- Τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικότερα των νέων Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων, με τους οποίους θεσπίζεται ένα αυστηρότερο πλαίσιο για την έγκριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με αντίστοιχες ρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο.
- Την ανάγκη εξασφάλισης της επίτευξης των στόχων των προγραμμάτων, της διαμόρφωσης δηλαδή των προϋποθέσεων ουσιαστικής και διαρκούς βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης και των συνθηκών διαβίωσης, εργασίας και παραγωγής του αγρότη και των μελών της οικογένειάς του, μέσω της υποβολής αναλυτικά τεκμηριωμένων επενδυτικών σχεδίων, που διαδραματίζουν παράλληλα και το ρόλο ενός ιδιαίτερα χρήσιμου εργαλείου και οδηγού επιχειρηματικής δράσης για κάθε υποψήφιο επενδυτή, ανεξάρτητα με την έγκριση ή μη της επενδυτικής του πρότασης.

- Την ανάγκη για πλήρη διαφάνεια στις διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων δικαιούχων.

Διευκρινίζεται ωστόσο ότι μετά το πέρας των πρώτων κύκλων προκηρύξεων, το Υπουργείο Γεωργίας προγραμματίζει την απλοποίηση των εντύπων που θα χρησιμοποιηθούν κατά τα επόμενα έτη, ώστε σε συνδυασμό με κατάλληλη μηχανογραφική υποστήριξη, να ελαχιστοποιηθεί η γραφειοκρατική επιβάρυνση των υποψηφίων δικαιούχων. Οι Φάκελοι Υποψηφιότητας για τα τρία πρώτα προγράμματα περιλαμβάνουν τα εξής τμήματα:

Για τα προγράμματα Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας και Επενδύσεις στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις :
Αίτηση.
Ερωτηματολόγιο – Υπεύθυνη Δήλωση.
Σχέδιο Βελτίωσης της γεωργικής εκμετάλλευσης.
Συγκριτικά στοιχεία αξιολόγησης του Σχεδίου Βελτίωσης.
Παραρτήματα.
Πίνακες Υπολογισμού.

Διευκρινίζεται ότι συχνά τα δύο ανωτέρω προγράμματα αναφέρονται κοινά με τον τίτλο Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις (Σχέδια Βελτίωσης) .

Για το πρόγραμμα Προώθηση της Πολυαπασχόλησης στη Γεωργική Εκμετάλλευση :
Αίτηση.
Ερωτηματολόγιο – Υπεύθυνη Δήλωση.
Στοιχεία επενδυτικής πρότασης (στοιχεία υποψηφίου επενδυτή και στοιχεία επένδυσης).
Τεχνικοοικονομική μελέτη επένδυσης.
Μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας.
Παραρτήματα.

Για την συμπλήρωση των Φακέλων Υποψηφιότητας διευκρινίζεται ότι:

- Όλα τα στοιχεία του Φακέλου Υποψηφιότητας συμπληρώνεται με κεφαλαία γράμματα.
- Όπου απαιτείται σημειώνετε X στο αντίστοιχο τετράγωνο.
- Ερωτήσεις-πεδία ή πίνακες που δεν έχουν εφαρμογή στο πρόσωπο του υποψηφίου διαγραμμίζονται.
- Στα γραμμοσκιασμένα πεδία με την ένδειξη ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ συμπληρώνονται πρόσθετα στοιχεία για κάθε ερώτηση (π.χ. επισυναπτόμενα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την απάντηση, άλλες διευκρινήσεις).

Ο Φάκελος Υποψηφιότητας μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά αποστέλλεται σε ένα (1) πρωτότυπο και τρία (3) αντίγραφα στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου της μόνιμης κατοικίας (ή της έδρας για την περίπτωση νομικών προσώπων) του ενδιαφερομένου.

Τα κεφάλαια του Οδηγού Εφαρμογής που ακολουθούν περιλαμβάνουν:

- Συνοπτική παρουσίαση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006 του Υπουργείου Γεωργίας και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.), στα οποία εντάσσονται τα προγράμματα (Κεφάλαιο 2).
- Αναλυτικά στοιχεία για τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια συμμετοχής, την διαδικασία υποβολής, αξιολόγησης και έγκρισης των φακέλων υποψηφιότητας, την υλοποίηση των τριών πρώτων προγραμμάτων (Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας, Επενδύσεις στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και Προώθηση της Πολυαπασχόλησης στη Γεωργική

Εκμετάλλευση) και την καταβολή των ενισχύσεων (Κεφάλαια 3, 4 και 5).

- Συνοπτικά προγράμματα για τα προγράμματα Πρότυπα Αγροκτήματα και Προώθηση καινοτόμων δράσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Κεφάλαια 6 και 7).
- Τέλος, στα Παραρτήματα παρουσιάζονται οι Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, τα Κριτήρια τήρησης ελάχιστων προϋποθέσεων σε ό,τι αφορά το περιβάλλον, οι προϋποθέσεις τήρησης ελάχιστων κριτηρίων υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων, τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων δικαιούχων (φυσικών προσώπων) για το πρόγραμμα Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας, καθώς και η διαδικασία εφαρμογής των προγραμμάτων.

Υφιστάμενη κατάσταση

Η παραγωγή γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων καλύπτει ένα μεγάλο ποσοστό από τις διατροφικές ανάγκες της χώρας μας. Η παραγωγή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχει σημαντικά διαφοροποιημένο κόστος λόγω της ιδιομορφίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της γεωμορφολογίας της χώρας μας. Σημαντικά προβλήματα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι κατά κύριο λόγο ο πολυτεμαχισμός των αγροτεμαχίων, το μικρό μέγεθος του κλήρου, η χαμηλή τεχνική ενημέρωση των γεωργών, η δυσκολία στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών (ηλικιακή σύνθεση) και η σημαντική επιβάρυνση από μηχανολογικό εξοπλισμό. Πέραν αυτών η ελεύθερη διακίνηση γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων συντείνει στον περιορισμό του γεωργικού εισοδήματος των Ελλήνων παραγωγών λόγω μειωμένης ανταγωνιστικότητας. Παράλληλα στον τομέα της εξαγωγής των Ελληνικών προϊόντων υπάρχει απορρόφηση σε εξειδικευμένη παραγωγή και σε προσδιορισμένη χρονική διάρκεια. Με το

2^ο Κ.Π.Σ., σε συνδυασμό κυρίως με το Πρόγραμμα της Πρώρης Συνταξιοδότησης, έγινε σημαντική προώθηση επίλυσης των προαναφερομένων προβλημάτων και βελτιώθηκε σημαντικά το οικονομικό επίπεδο ορισμένων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Παραμένουν όμως προς επίλυση αρκετά σημαντικά θέματα.

Καθορισμός και συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου του Μέτρου "Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις".

Οι παρεμβάσεις του Κ.Π.Σ. 2000-2006 έχουν σαν στόχο την αειφόρο ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και των συνθηκών διαβίωσης εργασίας και παραγωγής των κατοίκων της υπαίθρου και ιδίως των γεωργών και των οικογενειών τους. Παράλληλα στα πλαίσια του 3^{ου} Κ.Π.Σ. υπάρχει η υποχρέωση πληρωμής των δεσμεύσεων που προέκυψαν από το Ε.Π. "Ανάπτυξη του Τομέα Γεωργίας" - Μέτρο 1.1 του 2^{ου} Κ.Π.Σ. Με το μέτρο "Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις" ενισχύονται επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με τις οποίες επιδιώκονται ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- Μείωση του κόστους παραγωγής.
- Βελτίωση ή και αναβάθμιση των συνθηκών παραγωγής.
- Βελτίωση της ποιότητας.
- Προώθηση της πολυασχόλησης στα πλαίσια πάντοτε δράσεων που αφορούν γεωργικά προϊόντα του Παραρτήματος 1 της Συνθήκης.
- Διαφύλαξη και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, των συνθηκών υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων πέραν των ελαχίστων προϋποθέσεων που απαιτούνται.
- Επίτευξη των ελαχίστων προϋποθέσεων για το περιβάλλον και για την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων, στην περίπτωση θέσπισης νέων ελαχίστων προϋποθέσεων.

- Παράλληλα με την πραγματοποίηση των επενδύσεων θα λαμβάνονται όλα τα μέτρα ώστε να μην επέλθει αύξηση της παραγωγής προϊόντων, τα οποία δεν βρίσκουν κανονικές διεξόδους στην αγορά.

Για την επίτευξη των στόχων του Μέτρου καθιερώνονται οι ακόλουθες δράσεις/καθεστώτα ενισχύσεων:

Δράση 1.1.1: Καθεστώς ενισχύσεων για τη ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες εμφανίζουν ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας.

Δράση 1.1.2: Καθεστώς ενισχύσεων σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Δράση 1.1.3: Καθεστώς ενισχύσεων για την ενθάρρυνση δημιουργίας προτύπων αγροκτημάτων.

Δράση 1.1.4: Καθεστώς ενισχύσεων για την προώθηση καινοτόμων δράσεων.

Δράση 1.1.5: Καθεστώς ενισχύσεων για την πληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων του Μέτρου 1.1 του Ε.Π. "Ανάπτυξη Τομέα Γεωργίας 1994-1999" της 2^{ης} Προγραμματικής Περιόδου.

Η ένταξη των ενισχύσεων για όλα τα νέα καθεστώτα (Δράσεις 1.1.1 έως 1.1.4) προσδιορίζονται με βάση την ηλικία του δικαιούχου, το χρόνο ενασχόλησής του με τη γεωργική δραστηριότητα και την περιοχή πραγματοποίησης της επένδυσης.

Ενισχυόμενες επενδύσεις

Ενισχυόμενες ή επιλέξιμες επενδύσεις είναι οι επενδύσεις που αποβλέπουν στην ποιοτική βελτίωση των προϊόντων, την αναβάθμιση των συνθηκών παραγωγής, την προστασία του περιβάλλοντος, την διασφάλιση της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και τη μετατροπή της

υφιστάμενης παραγωγής προς προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ως τέτοιες επενδύσεις θεωρούνται οι επενδύσεις που αφορούν

1. Τις υπαίθριες εκτροφές χοίρων, με προτεραιότητα στις διαθέτουσες βοσκούμενες εκτάσεις και κινητά στέγαστρα.
2. Λοιπές επενδύσεις που από το σχέδιο βελτίωσης αποδεικνύεται ότι αποβλέπουν στην ποιοτική βελτίωση των προϊόντων, την αναβάθμιση των συνθηκών παραγωγής, την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και τη μετατροπή της υφιστάμενης παραγωγής προς προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας όπως επενδύσεις στη μεταποίηση, τυποποίηση-εμπορία.

Για να είναι ενισχυόμενες οι επενδύσεις, τα παραπάνω προϊόντα θα πρέπει να έχουν κανονική διέξοδο στην αγορά. Στο πλαίσιο αυτό ισχύουν τα κάτωθι

1. Στη χοιροτροφία ενισχύονται οι επενδύσεις εφόσον δεν οδηγούν σε αύξηση πάνω από το εθνικό επίπεδο του συνολικού αριθμού των χοιρομητέρων που ορίζεται ως ο συνολικός αριθμός χοιρομητέρων της χώρας του έτους 1999 προσαυξημένος κατά 10%, δεδομένου ότι από τη σχετική μελέτη του τμήματος χοιροτροφίας του Υπουργείου Γεωργίας υπάρχει διέξοδος στην αγορά για την αυξημένη ποσότητα παραγωγής χοιρείου κρέατος που θα προκύψει.
2. Οι χοιροτροφικές μονάδες ενισχύονται για ίδρυση ή επέκταση μέχρι του ορίου των 150 συνολικά θέσεων χοιρομητέρων, ή αύξηση των θέσεων μέχρι 25% της υπάρχουσας δυναμικότητας και μέχρι του ορίου των 50 επιπλέον θέσεων χοιρομητέρων.

ΧΟΙΡΟΣΤΑΣΙΑ

Επιδοτούνται:

Α) Για χοιροστάσια που κατασκευάσθηκαν προ του 1996 θεωρούνται επιλέξιμες:

1. μέχρι και το 2005 τα εξής:

• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 10χγρ Z.B.	0,15 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 10χγρ έως 20χγρ Z.B.	0,20 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 20 χγρ έως 30 χγρ Z.B.	0,30 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους έως 30 χγρ έως 50 χγρ Z.B.	0,40 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 50 χγρ έως 85 χγρ Z.B.	0,55 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους από 85 χγρ έως 110 χγρ Z.B.	0,65 m ²
• Ελεύθερος χώρος για χοίρους άνω των 110 χγρ Z.B.	1,00 m ²

Απογαλακτισμένοι χοίροι και χοίροι αναπαραγωγής:

• Δάπεδο (2)	Μin 1/3 συμπαγές εξ' ου το 1/10 με τρύπες στράγγισης
• Πλάτος δοκίδων τσιμεντένιας σχάρας (2)	Μin 75 mm
• Πλάτος διάκενων τσιμεντένιας σχάρας	Μax 25 mm

Χοιρομητέρες και μικρές θηλυκές αναπαραγωγής:

• Ατομικά κλουβιά που να επιτρέπουν τη στροφή του ζώου (2)	Μόνο 4 εβδομάδες μετά την λοχεία και 7 ημέρες προ του τοκετού
• Χώρος ανάπαυσης (χωρίς σχάρα, ταίστρα, ποτίστρα) (2)	1/3 μ ² ανά χοιρομητέρα 0,95 μ ² ανά μικρό θηλυκό αναπαραγωγής εξ' ου max 1/10 με τρύπες αποχέτευσης

2. μετά το 2005:

Απογαλακτισμένοι χοίροι και χοίροι αναπαραγωγής:

• Δάπεδο (2)	Min 1/3 συμπαγές εξ' ού το 1/10 με τρύπες στράγγισης
• Πλάτος δοκίδων τσιμεντένιας σχάρας (2)	Min 75 mm
• Πλάτος διάκενων τσιμεντένιας σχάρας	Max 25 mm

Χοιρομητέρες και μικρές θηλυκές αναπαραγωγής:

• Ατομικά κλουβιά που να επιτρέπουν τη στροφή του ζώου (2)	Μόνο 4 εβδομάδες μετά την λοχεία και 7 ημέρες προ του τοκετού
• Χώρος ανάπαυσης (χωρίς σχάρα, ταΐστρα, ποτίστρα) (2)	1/3 μ ² ανά χοιρομητέρα 0,95 μ ² ανά μικρό θηλυκό αναπαραγωγής εξ' ου max 1/10 με τρύπες αποχέτευσης

Β) Για χοιροστάσια που κατασκευάστηκαν το 1996 έως και το 2001 τα:

Απογαλακτισμένοι χοίροι και χοίροι αναπαραγωγής:

• Δάπεδο (2)	Min 1/3 συμπαγές εξ' ού το 1/10 με τρύπες στράγγισης
• Πλάτος δοκίδων τσιμεντένιας σχάρας (2)	Min 75 mm
• Πλάτος διάκενων τσιμεντένιας σχάρας	Max 25 mm

Χοιρομητέρες και μικρές θηλυκές αναπαραγωγής:

• Ατομικά κλουβιά που να επιτρέπουν τη στροφή του ζώου (2)	Μόνο 4 εβδομάδες μετά την λοχεία και 7 ημέρες προ του τοκετού
• Χώρος ανάπαυσης (χωρίς σχάρα, ταΐστρα, ποτίστρα) (2)	1/3 μ ² ανά χοιρομητέρα 0,95 μ ² ανά μικρό θηλυκό αναπαραγωγής εξ' ου max 1/10 με τρύπες αποχέτευσης

Γενικά πέρα των ανωτέρω, στην αναβάθμιση των συνθηκών παραγωγής της ζωής και των συνθηκών εργασίας των παραγωγών καθώς και υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων συμβάλλουν οι επενδύσεις που αφορούν βελτιώσεις σε :

- Βελτιώσεις συστήματος αερισμού
- Βελτίωση συστήματος θέρμανσης
- Βελτίωση συστήματος δροσισμού
- Βελτίωση συστήματος αποκομιδής αποβλήτων από τους χώρους των ζώων
- Βελτίωση μονώσεων
- Αντικατάσταση σχαρών χοιροστασιών με σχάρες των νέων υποχρεωτικών διαστάσεων
- Κατασκευή στάβλων για την αραιώση των ζώων και διατήρηση του πληθυσμού
- Αντικατάσταση κλώβων με τις νέες διαστάσεις που να προσαρμόζονται στις διαστάσεις του υπάρχοντος στάβλου (όχι με συμβατικούς κλώβους).
- Ταϊστρος, ποτίστρος που να μην τραυματίζουν τα ζώα και να καλύπτουν τις αναφερόμενες στην παρούσα απαιτήσεις
- Διαμόρφωση σταβλικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις αναφερόμενες στην παρούσα προδιαγραφές αναβάθμισης των συνθηκών παραγωγής.

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΠΗΓΕΣ

Κατσαούνης Κ. Νίκος, (1980), *Χοιροτροφία*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Κυριακίδη

Υπουργείο Αγροτικής Αναπτυξης και Τροφίμων- Ζωική παραγωγή- Τμήμα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και μέσων. Απόσπασμα Π.Δ. 139 (ΦΕΚ 89/Α/18-5-1995)

Υπουργείο Γεωργίας, Γενική Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής

Εφημερίς της Κυβερνήσεως, Τεύχος Β, Αρ. Φύλλου 343/4-5-1995

Διεύθυνση Γεωργίας Νομού Αχαΐας